Statsforvalteren i Agder

Vår dato: 10.06.2021
Vår ref.: 2021/4593
Deres dato: 28.04.2021
Deres ref.:

TØNNESØL - HAGEN GÅRD

Åmland 26
4735 EVJE

Saksbehandler, innvalgstelefon
Trude Engesland, 37 01 75 94

Tønnesøl - Hagen Gård - 48/3 - tillatelse til utsetting av utenlandske treslag - Evje og Hornnes

Vi viser til telefonsamtale samt din søknad om utsetting av Fjelledelgran, Fjelledelgran, Abies lasiocarpa på gnr. 48 bnr. 3 i Evje og Hornnes kommune. Det søkes om å plante 250 stk. Fjelledelgran i små grupper på et areal på ca. 10 dekar som et forprosjekt til juletreproduksjon. Dette for å finne ut i hvilke områder juletrærne trives best før det investeres i juletreproduksjon i større skala.

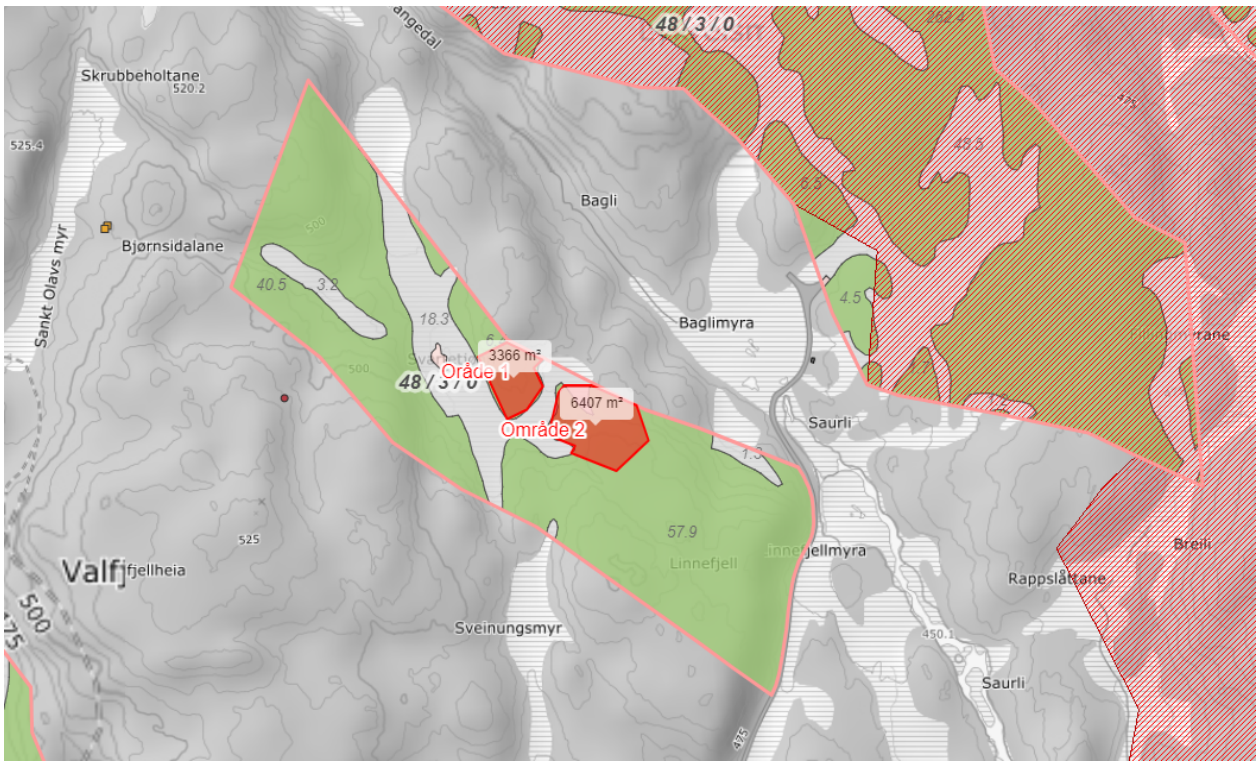
Lovgrunnlaget
Søknaden behandles etter naturmangfoldloven (nml) og *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*, fastsatt av Miljøverndepartementet 1. juli 2012. Etter naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i § 8-12 vurderes og fremgå av vedtaket. Det er vanlig å sette vilkår for tillatelsen for å redusere risikoen for skader.

Kunnskapsgrunnlaget (nml § 8):
Fjelledelgran har lav risiko (LO) jf. Fremmedartsdatabasen 2018. Arten har moderat invasjonspotensiale og liten økologisk effekt.

Statsforvalteren har gått gjennom registreringer på Gårdskart.no og funnet at det som er i nærheten av omsøkte utplantingsområde er Hålandsheia naturreservat (rød skravur på kartet). Dette ble vernet i 2018 gjennom ordningen Frivillig vern av skog. Nærmeste tangeringspunkt er ca. 260 meter. Naturreservatet er på 8220 dekar og formålet med vernet er å bevare et stort og sammenhengende skog- og myrområde med villmarkspreg på et relativt lavt høydelag. Området har rike forekomster av gammel osp og store partier med gammel og til dels storvokst furuskog med kontinuitetselement representert ved over 200 år gamle trær. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Det er ikke registrert naturtyper, utvalgte naturtyper eller MiS- figurer i nærheten av omsøkte felt. I 2013 ble det registrert en observasjon av ulv ca. 200 meter vest for omsøkte utplantingsområde (rød prikk på kartet9. Gubbeskjegg (gul firkant på kartet) ble registrert i 2016 430 meter nord, vest for området (nærmeste tangeringspunkt).

Kunnskapen om naturmangfoldet i området vurderes som tilstrekkelig for å behandle søknaden, jf. nml § 8.

Føre-var-prinsippet (§ 9) og samla belastning (§ 10):
Det er viktig å være føre-var i forhold til bruk av utenlandske treslag.

Gubbeskjegg er en type lav som vokser på trær, særlig gran i eldre barskog. Aktuelle område er jf. søknaden avvirket for ca. 10 år siden. Ved å se på flyfoto ser vi også at det er ung skog på arealene. Dette i kombinasjon med lang avstand til den registrerte lokaliteten med Gubbeskjegg gjør at vi vurderer at planting av juletre som omsøkt ikke vil ha negativ innvirkning på denne lavarten.
Vi vurderer at omsøkte utplanting ikke vil ha negative konsekvenser for ulv.

Avstanden til Hålandsheia naturreservat er lengre enn det vi regner som forsvarlig buffersone ved fare for spredning. I denne saken settes det krav om fjerning av juletre seinest etter 10 år. Trærne vil da ikke være frøbærende og spredning skal ikke kunne skje.

Omsøkte areal er skogsmark og noe myr. Søker oppgir i telefonsamtale at det ikke skal plantes på selve myra og at han kommer til å følge plantene nøye opp med tanke på eventuell spredning.

Dersom tillatelse gis med vilkår, mener vi at utsettingen ikke medfører vesentlig uheldige følger for naturmangfoldet.

Vilkårene for tillatelsen skal sørge for at tiltaket ikke gir noen belastning for naturen i området og den samla belastningen i området vil derfor ikke øke etter plantingen.

Kostnader dekkes av tiltakshaver (§ 11):
Den som får tillatelse til utplanting må selv dekke kostnader ved å hindre og begrense eventuelle skader; eksempelvis tilsyn og eventuelle andre tiltak.

Miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder (§ 12):
Ved å sette vilkår om fjerning av trærne før de setter frø og/eller når en høyde på 4 meter, kan vi ikke se at juletreproduksjon på dette arealet vil medfører driftsmessige skade på arealet eller nærliggende områder.

Vurdering
Formålet med forskriften er å hindre at planting av utenlandske treslag gir uheldige konsekvenser for naturmangfoldet. Det er ikke registrert naturverdier eller rødlistearter på de omsøkte arealene.

Artdatabanken oppgir at fjelledelgrana er satt i kategorien for lav risiko for spredning, men at de har potensiale for spredning. Ny kunnskap om frøsettingsalder allerede ved 20 år for fjelledelgran gjør at Statsforvalteren setter strengere vilkår enn det som har vært praktisert tidligere. Ved å høste juletrærne før de når reproduktiv alder anser vi spredningsrisikoen som begrenset. I dette tilfelles settes det til 10 år. Dette fordi det er ekstra viktig å holde kontroll på spredning da det plantes små grupper over et større område.

Grunneier har gjort rede for at plantene vil følges opp og at oppfølgingen vil bli dokumenter. Han får hjelp til faglige vurderinger fra Reiersøl planteskole og Norsk juletre. Formålet med å plante så få trær over et stort areal er i følge søker å finne ut hvilke områder som egner seg til juletreproduksjon. Skogeier ønsker å plante flere juletre på sikt etter at han har funnet ut hvor i dette området trærne blir penest.

Det er ikke registrert noen naturverdier eller rødlistearter på eller i nærheten av omsøkt tiltak som vil bli skadelidende ved planting av juletre.

Statsforvalteren kan ikke se at en utplanting av fjelledelgran til juletreproduksjon som skissert, vil påvirke naturmangfoldet, såfremt vilkårene i tillatelsen blir fulgt.

Vurderinger knyttet til naturmangfoldet er foretatt over.

Vedtak
Med hjemmel i *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål* gir Statsforvalteren i Agder tillatelse til å utsette 500 stk. normannsedelgran på området skissert i kartet under.

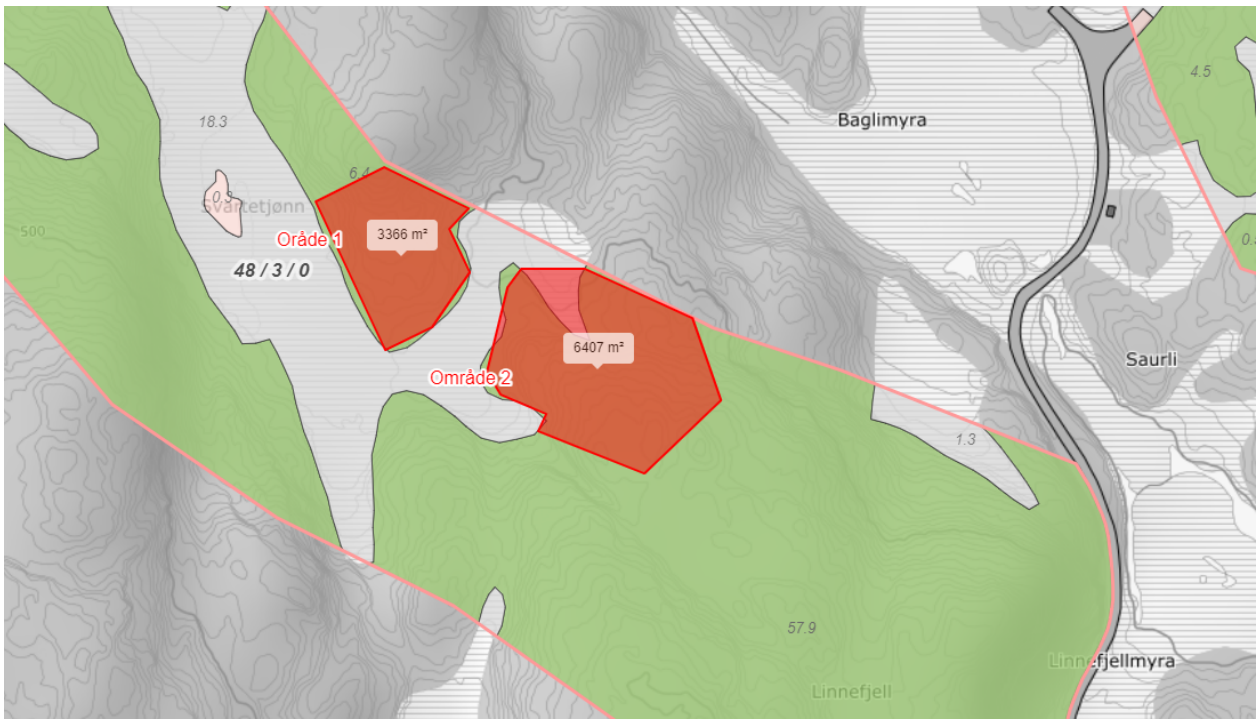
Juletrefelt	***Omsøkt areal***	***Treslag***	***Antall planter***
2 felt	Ca. 10 dekar	Fjelledelgran (Abies lasiocarpa)	250 stk.

Tillatelsen gjelder for omsøkt areal, treslag og antall som i tabellen over og har en varighet på 5 år, dvs. fram til 15. juni 2026 (se kart under).

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Skogeier skal gjennom internkontroll etablere rutiner for å sikre at avvik fra tillatelsen eller forskriften ikke inntreffer.
- Skogeier skal sørge for at spredning ikke forekommer utover omsøkt areal.
- Dokumentasjon på internkontroll skal fremlegges på forespørsel. Et eksempel på skjema til bruk ved internkontroll finnes på Statsforvalterens nettside https://www.statsforvalteren.no/agder/Landbruk-og-mat/Skogbruk/utsetting-av-utenlandske-treslag/

- Trærne skal hogges før de setter frø, senest innen **10 års** alder og/eller høyde over 4 meter.

Kontroll
Statsforvalteren eller Miljødirektoratet fører tilsyn med at utsetting av utenlandske treslag skjer i samsvar med bestemmelsene i forskrift, herunder tilsyn med eventuelle spredningsområder.

Ved avvik fra bestemmelsene kan Statsforvalteren eller Miljødirektoratet oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, eller trekke tillatelsen tilbake. Tillatelsen skal oppbevares hos tiltakshaver/grunneier inntil vilkårene i tillatelsen er oppfylt, jf. forskriften § 7.

Klagemulighet
Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven kap. VI. Klagefristen er tre uker etter du har mottatt vedtaket. Miljødirektoratet er klageinstans, men klagen sendes til Statsforvalteren i Agder. Klagen skal vise til vedtaket det klages på og de endringer som ønskes.

Med hilsen

Tore Haugum (e.f.)
landbruksdirektør

Trude Engesland
rådgiver
Landbruksavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Evje og Hornnes kommune Kasernevegen 19 4735 EVJE